

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Baudžiamosios bylos>Teisminis bendradarbiavimas>Europos arešto orderis

Europos arešto orderis

Europos arešto orderis (toliau – EAO) yra supaprastinta tarpvalstybinė teisminė perdavimo procedūra, taikoma patraukiant asmenis baudžiamojon atsakomybėn arba vykdant laisvės atėmimo bausmę ar sprendimą dėl įkalinimo. Vienos ES šalies teisminės institucijos išduotas orderis galioja visoje ES. Europos arešto orderio sistema veikia nuo 2004 m. sausio 1 d. Ji pakeitė pakeitė ilgas ekstradicijos tarp ES valstybių narių procedūras.

Kaip jis veikia?

Tai yra vienos ES šalies teisminės institucijos prašymas **suitmti asmenį** kitoje šalyje ir **perduoti jį** pirmajai šaliai, kur jis bus patrauktas baudžiamojon atsakomybėn arba bus vykdoma laisvės atėmimo bausmė ar sprendimas dėl įkalinimo. Šis mechanizmas grindžiamas teismo sprendimų tarpusavio pripažinimo principu. Jis veikia visose ES šalyse.

Jis įgyvendinamas per tiesioginius teisminių institucijų ryšius.

Taikant EAO procedūrą institucijos turi užtikrinti **įtariamųjų ir kaltinamųjų procesines teises**, kaip antai teisę į informaciją, advokatą, vertėją ir teisinę pagalbą pagal šalies, kurioje jie buvo suimti, teisę.

Kuo jis skiriasi nuo tradicinės ekstradicijos?
Griežti terminai

Šalis, kurioje asmuo suimamas, turi ne vėliau kaip per 60 dienų po suėmimo priimti galutinį sprendimą dėl Europos arešto orderio vykdymo.

Jeigu asmuo sutinka būti perduotas, sprendimas dėl perdavimo turi būti priimamas per 10 dienų.

Prašomas perduoti asmuo perduodamas kuo greičiau atitinkamų institucijų suderintą dieną, ne vėliau kaip per 10 dienų nuo galutinio sprendimo dėl Europos arešto orderio vykdymo priėmimo.

32 nusikaltimų atveju nebetaikomas dvigubo baudžiamumo reikalavimas

32 nusikaltimų kategorijoms nebetaikomas reikalavimas, kad atliktas veiksmas turi būti laikomas nusikalstama veika abiejose šalyse. Vienintelis taikomas reikalavimas – *orderį išdavusioje šalyje už ją skiriama didžiausia bausmė turi būti ne mažiau kaip 3 metai laisvės atėmimo.*

Kitų nusikalstamų veikų atvejais, perdavimas gali būti vykdomas su sąlyga, kad veiksmas būtų laikomas nusikalstama veika vykdančioje valstybėje narėje.

Nepolitiškumas

Sprendimus savarankiškai priima teisminės institucijos, nesiremiamos politiniais motyvais.

Savo šalies piliečių perdavimas

ES šalys nebegali atsisakyti perduoti savo piliečius, išskyrus atvejus, kai jos perima ieškomo asmens įkalinimo bausmės vykdymą.

Garantijos

EAO vykdanči šalis gali prašyti suteikti garantiją, kad:

- tais atvejais, kai pakirta **laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė**, po tam tikro laiko asmuo įgytų **teisę prašyti peržiūrėti** nuosprendį.
- prašomas perduoti asmuo galėtų atlikti bet kokią paskirtą **laisvės atėmimo bausmę vykdančiojoje šalyje**, jei jis yra tos šalies pilietis arba nuolatinis gyventojas.

Atsisakymo pagrindų apribojimas

Šalis gali atsisakyti perduoti prašomą asmenį tik tuomet, jei esama bent vieno iš privalomųjų arba neprivalomųjų atsisakymo pagrindų:

Privalomieji pagrindai

asmuo jau yra **nuteistas už tą baudžiamąją veiką** (*ne bis in idem*)

– **nepilnamečiai** (asmuo nėra sulaukęs amžiaus, nuo kurio vykdančiojoje šalyje traukiama baudžiamojon atsakomybėn);

– **amnestija** (vykdančioji šalis būtų galėjusi patraukti jį baudžiamojon atsakomybėn, tačiau nusikalstamai veikai toje valstybėje taikoma amnestija).

Neprivalomieji pagrindai, kaip antai:

– jei nusikaltimas nėra vienas iš išvardytų EAO pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalyje, tai, dvigubo baudžiamumo nebuvimas

– teritorinė jurisdikcija;

– vykdančiojoje šalyje dar nagrinėjama baudžiamoji byla;

– senaties terminas.

Europos arešto orderio išdavimo ir vykdymo vadovas

Siekdama palengvinti ir supaprastinti kasdienį susijusių teisminių institucijų darbą, Europos Komisija paskelbė **Europos arešto orderio išdavimo ir vykdymo vadovą** [PDF \(2002 Kb\)](#) [en](#). Vadove pateikiamos išsamios gairės, dėl procesinių veiksmų išduodant ir vykdanč EAO. Vadove taip pat pateiktas išsamus pagrindinių Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimų, susijusių su konkrečiais EAO pagrindų sprendimo nuostatomis, išaiškinimas.

Vadovą visomis kalbomis galima rasti čia: BG [PDF \(2700 Kb\)](#) [bg](#), CS [PDF \(1854 Kb\)](#) [cs](#), DA [PDF \(1766 Kb\)](#) [da](#), DE [PDF \(1659 Kb\)](#) [de](#), ET [PDF \(1783 Kb\)](#) [et](#), EL [PDF \(2439 Kb\)](#) [el](#), ES [PDF \(1649 Kb\)](#) [es](#), FR [PDF \(1892 Kb\)](#) [fr](#), HR [PDF \(1789 Kb\)](#) [hr](#), IT [PDF \(2141 Kb\)](#) [it](#), LV [PDF \(2158 Kb\)](#) [lv](#), LT [PDF \(1865 Kb\)](#) [lt](#), HU [PDF \(1908 Kb\)](#) [hu](#), MT [PDF \(2560 Kb\)](#) [mt](#), NL [PDF \(2047 Kb\)](#) [nl](#), PL [PDF \(2200 Kb\)](#) [pl](#), PT [PDF \(1968 Kb\)](#) [pt](#), RO [PDF \(1926 Kb\)](#) [ro](#), SL [PDF \(1797 Kb\)](#) [sl](#), SK [PDF \(1977 Kb\)](#) [sk](#), FI [PDF \(2172 Kb\)](#) [fi](#), SV [PDF \(1591 Kb\)](#) [sv](#).

EAO naudojimo statistika

2017 m. perduoti prašomas asmuo vidutiniškai buvo perduotas per:

jei sutinka – per **15 dienų**

jei nesutinka – per **40 dienų**.

[Atsakymai į 2014 m. klausimą dėl EAO](#)

[Atsakymai į 2015 m. klausimą dėl EAO](#)

[Atsakymai į 2016 m. klausimą dėl EAO](#)

[Atsakymai į 2017 m. klausimą dėl EAO](#)

Duomenų apie visas šalis nėra; tačiau duomenys apie 2015, 2016 ir 2017 m. išduotus EAO yra išsamūs.

	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
išduota	6 894	6 889	10 883	14 910	15 827	13 891	9 784	10 665	13 142	14 948	16 144	16 636	17 491

Ivykdyta	836	1 223	2 221	3 078	4 431	4 293	3 153	3 652	3 467	5 535	5 304	5 812	6 317
EAO													

Susijusios nuorodos

[Pagrindų sprendimas dėl Europos arešto orderio](#)

a

Paskutinis naujinimas: 19/09/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.